

Et kommunistisk masseparti

Taler
Erling Falk

Dato
18 juni 1923

Sted
Moskva

Omstendigheter

Utvidet plenum, eksekutivkomiteen i Den kommunistiske internasjonale

- 1 Stewart har gjentatt den beskyldning, som temmelig ofte er blitt reist, at flertallet i det norske parti ikke ønsker nogen central myndighet, at vi ønsker selvstendighet for de nationale partier, fullstendig frihet indenfor bevegelsen, for hver lokal gruppe, og fullstendig frihet for ethvert medlem av partiet. Dette
- 5 er ikke riktig. Tvertimot, vi ønsker en saa sterk ledelse som mulig, en saa sterk international organisation som mulig. Det er ingen meningsforskjel med hensyn til dette sporsmaal. Sporsmaalet er hvorledes det foronskede resultat kan bli opnaadd.
- 10 Vi har salt om eiendommeligheter i den skandinaviske bevegelse, vore uttalelser er blitt latterliggjort som provinsiell tankegang. Naturligvis, hvis det virkelig var blitt paastaat at forholdene i Norge helt og holdent er forskjellige fra hvad de er andetsteds, saa vilde det ha vaeret en provinsiell andskuelse.
- 15 Jeg vil paany henlede opmerksomheten paa endel kjendsgjerninger, som jeg ogsaa tidligere har gjort opmerksom paa. I Danmark er det et parti paa omtrent 400 medlemmer; i Sverige er det kommunistiske parti forholdsvis stort, men det utgjør dog en liten minoritet blandt arbeiderne. I Norge omfatter det kommunistiske parti arbeidernes store flertal. I denne omstaendighet ligger
- 20 partiets eiendommelighet. Sporsmaalet er hvordan vi i Norge, i motsaetning til i Sverige og saerlig i Danmark, skal kunne bevare partiet som masseparti. Vi henleder opmerksomheten paa den omstaendighet, at de økonomiske forhold i Norge er saa temmelig de samme som i Sverige og Danmark, og at det er en fare tilstede for at vi i Norge skal faa de samme resultater som i Sverige eller
- 25 Danmark. Vi tror at det norske parti er et masseparti netop av den grund at det ikke har fulgt de samme retningslinjer som partierne i Sverige og Danmark. Vi tror ikke at forskjellen beror paa en saerlig utpraegnet radikalisme hos de norske

arbeidere. Vi tror at det er meget liten forskjell mellem dem og de svenske og
30 danske arbeidere. Aarsaken er at finde i den særlige politik som det norske parti
har fulgt - en politik som tok sin begyndelse med en række reservationer før
partiet traadte ind i den 3. Internationale. Kommunisterne i Norge traadte ikke
ind i den 3. Internationale som en slags kommunistisk sekt, men paa betingelser,
som gjør det mulig at holde den store masse av arbeidere indenfor
35 organisationen. Av denne grund er det norske parti et masseparti. Denne
egenskap ved partiet kan bli forspildt og det norske parti kan bli et parti som det
svenske, eller endog som det danske, hvis man ikke er forsigtig.

Med hensyn til Scheflos erklæring ønsker jeg at si, at et parti hverken blir holdt
40 sammen eller splittet gjennom slike erklæringer. De faktorer som splitter eller
holder et parti sammen, er de handlinger som dag efter dag blir foretat, og de
handlinger som holder et parti sammen eller splitter det, kan ikke ændres
gjennom erklæringer. De er kun manøvrer som ikke endrer realiteter som ligger
bak.

45 Som svar paa denne erklæring vil den norske delegations flertal si: "Den
enstemmige resolution paa det norske landsmøte om forholdet mellem
Internationalen og det norske parti, hadde som forutsætning at partistriden var
bragt til ende gjennom landsmøtets beslutninger. Flertallet har lojalt overholdt
50 beslutningerne. Men partistriden er nu, paa dette eksekutivmøte, blit tat op
igjen i sin helhet, og det er i øieblikket umulig at forutse følgerne. Situationen er
i alle tilfælder blit vanskeligere end den før var; og vi henleder den utvidede
Eksekutivs opmerksomhet paa dette forhold."

55 Vi tror at det er helt nødvendig hvis det norske parti skal bevare sin enhet og sin
egenskap av masseparti, at partiets forhold til Internationalen blir et andet end
det har været i det forløpne aar, og vi tror fremforalt at det ikke maa tillates at
Internationalens autoritet blir spillet ut, slik som tilfældet har været i det sidste
aar.

60 Vi tror, at det vil staa til Scheflo og hans fraktion at avgjøre - ved handlinger og
ikke ved sine erklæringer - om partiet skal beholde sin enhet eller ikke.

[...]

Kilde

Åsmund Egge og Vadim Roginskij (red): "Komintern og Norge". Oslo 2006, s. 431-432

70

Emner

Innlegg, Kommunisme, Sosialisme

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/et-kommunistisk-masseparti>

75

80

85

90

95

100

105